

**FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE
22/2008 rd**

**Regeringens proposition med förslag till lag om
inkomstskatteskalen för 2009 och till vissa an-
dra ändringar som gäller grunderna för in-
komstskatten**

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 19 september 2008 en proposition med förslag till lag om inkomstskatteskalen för 2009 och till vissa andra ändringar som gäller grunderna för inkomstskatten (RP 112/2008 rd) till finansutskottet för beredning.

— LM 129/2007 rd — Jyrki Yrttiaho /vänst m.fl.: Lag om ändring av inkomstskattelagen (remitterats 13.12.2007)

— LM 135/2007 rd — Antti Kaikkonen /cent m.fl.: Lag om ändring av inkomstskattelagen (remitterats 13.3.2008)

Motioner

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande motioner:

— LM 22/2008 rd — Markku Pakkanen /cent m.fl.: Lag om ändring av 127 a § i inkomstskattelagen (remitterats 10.4.2008)

— LM 90/2007 rd — Kallis, Bjarne /kd m.fl.: Lag om ändring av inkomstskattelagen (remitterats 9.10.2007)

— LM 35/2008 rd — Hannakaisa Heikkinen /cent m.fl.: Lag om ändring av 57 § i inkomstskattelagen (remitterats 11.6.2008)

— LM 95/2007 rd — Eero Lehti /saml m.fl.: Lag om ändring av 127 a § i inkomstskattelagen (remitterats 17.10.2007)

— LM 56/2008 rd — Pertti Hemmilä /saml: Lag om ändring av 93 § i inkomstskattelagen (remitterats 11.6.2008)

— LM 104/2007 rd — Jouko Laxell /saml: Lag om ändring av 127 a § i inkomstskattelagen (remitterats 21.11.2007)

— LM 72/2008 rd — Sanna Perkiö /saml: Lag om ändring av 57 § i inkomstskattelagen (remitterats 2.10.2008)

— LM 128/2007 rd — Tarja Filatov /sd m.fl.: Lag om ändring av 106 § i inkomstskattelagen (remitterats 26.2.2008)

— LM 77/2008 rd — Bjarne Kallis /kd m.fl.: Lag om ändring av 127 c § i inkomstskattelagen (remitterats 30.9.2008)

FiUB 22/2008 rd — RP 112/2008 rd

- LM 86/2008 rd — Mikko Kuoppa /vänst m.fl.: Lag om ändring av 106 § i inkomstskattelagen (remitterats 9.10.2008)
- LM 95/2008 rd — Tarja Tallqvist /kd m.fl.: Lag om ändring av 105 a § i inkomstskattelagen (remitterats 9.10.2008)
- LM 101/2008 rd — Bjarne Kallis /kd m.fl.: Lag om ändring av inkomstskattelagen (remitterats 23.10.2008)
- LM 103/2008 rd — Bjarne Kallis /kd m.fl.: Lag om ändring av 106 § i inkomstskattelagen (remitterats 23.10.2008)
- LM 107/2008 rd — Bjarne Kallis /kd m.fl.: Lag om ändring av 95 § i inkomstskattelagen (remitterats 23.10.2008)
- AM 28/2007 rd — Esa Lahtela /sd m.fl.: Slopade egenandel vid reseavdraget (remitterats 23.10.2007)
- AM 31/2007 rd — Pertti Hemmilä /saml: Avdrag för resor till och från arbetet (remitterats 23.10.2007)
- AM 36/2008 rd — Mikko Alatalo /cent: Nytt sätt att bestämma kilometerersättning för arbetsresor (remitterats 17.6.2008)
- AM 58/2008 rd — Tuija Nurmi /saml: Kilometerersättningarna för användning av egen bil (remitterats 5.11.2008)

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört

- regeringsråd Kirsi Seppälä och överinspektör Panu Pykönen, finansministeriet
- direktör Rauno Anttila och regeringsråd Maiju Tuominen, undervisningsministeriet
- kanslichef Harri Pursiainen, kommunikationsministeriet
- äldre regeringssekreterare Juha Rossi, social- och hälsovårdsministeriet
- överinspektör Matti Merisalo, Skattestyrelsen
- utredningschef Eugen Koev, Akava r.f.
- personalchef Arto Helin, Aker Yards Oy
- skatteexpert Virpi Pasanen, Finlands näringsliv
- utvecklingschef Marjukka Hietaniemi, Pensionsskyddscentralen
- vice verkställande direktör Pauli K Mattila, Centralhandelskammaren
- direktör Timo Sipilä, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf
- arbetsvillkorssekreterare Kari Hyytiä, Metallarbetarförbundet rf
- ekonomisk expert Helena Pentti, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- utvecklingschef Annika Suorto, Finlands Kommunförbund
- generalsekreterare Jukka Pekkala och kontaktchef Juha Viertola, Finlands Idrott rf
- skatteexpert Satu Grekin, Företagarna i Finland rf
- chef för juridiska ärenden Vesa Korpela, Skattebetalarnas Centralförbund r.f.
- huvudförtroendeman Juha Kapiainen, YIT Oyj.

Skriftligt utlåtande har lämnats av

- Elektroniikan Tukku Kauppiat ry
- Eläkejärjestöjen etujärjestö EETU ry
- Finlands Ishockeyspelare rf
- Tjänstemannaunionen TU rf.

PROPOSITIONEN OCH MOTIONERNA

Regeringens proposition

Propositionen innehåller ett förslag till progres-

siv inkomstskatteskala som ska tillämpas vid statsbeskattningen för 2009. Dessutom föreslås

ändringar i inkomstskattelagen, lagen om beskattningsförfarande och lagen om skatteredovisning.

Förvärvsinkomstavdraget vid statsbeskattningen enligt inkomstskattelagen ska slopas. Inkomstskattelagen ska kompletteras med bestämmelser om ett nytt arbetsinkomstavdrag som ersätter förvärvsinkomstavdraget vid statsbeskattningen. Genom avdraget ska sådana lättnader från och med 2009 genomföras i förvärvsinkomstbeskattningen som hittills har genomförts genom ett större förvärvsinkomstavdrag vid kommunalbeskattningen eller statsbeskattningen. För att lindra beskattningen av pensionsinkomster medges ett större pensionsinkomstavdrag både vid statsbeskattningen och vid kommunalbeskattningen. Pensionsinkomstavdraget vid kommunalbeskattningen för make som får pensionsinkomst ska höjas till samma belopp som pensionsinkomstavdraget för ensamstående personer. Lagen om skatteredovisning ändras för att förvärvsinkomstavdraget ska kunna slopas.

Rätt att betala ut kompensation för skattefria resekostnader ska utvidgas om en anställd arbetar på annan plats än på den egna arbetsgivarens driftsställe, om arbetsstället är beläget mer än 100 kilometer från den skattskyldiges bostad och den skattskyldige på grund av resan till arbetsstället har övernattat i tillfällig inkvartering som är nödvändig till följd av arbetsställets läge.

Kultursedeln och andra sedvanliga och skäliga frivilliga motions- och kulturverksamheter som arbetsgivaren erbjuder arbetstagaren ska vara skattefria personalförmån upp till 400 euro. Inkomstskattelagens bestämmelse om skattefria sociala förmåner ska uppdateras.

Hushållsavdragets maximibelopp höjs till 3 000 euro. Dessutom ska hushållsavdragets räckvidd omfatta installation, underhåll och handledning i fråga om data- och informationsteknisk apparatur. Maximibeloppen för medel som överförs till idrottsutövarfonder ska höjas. Självriskandelen för avdragbara kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen ska höjas från 500 till 600 euro.

Dessutom föreslås bestämmelser om rätt för viss tid för fysiska personer att dra av penning-

donationer till universitet eller högskola i beskattningen av förvärvsinkomster.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2009. Lagarna ska tillämpas från och med beskattningen för år 2009.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2009 och avses bli behandlad i samband med den.

Motioner

LM 90/2007 rd. I lagmotionen föreslås en ny 127 § i inkomstskattelagen om att en delägare för sina prestationer för bostads- eller fastighetsaktiebolaget ska ha rätt till hushållsavdrag på samma villkor som en villaägare har rätt att göra avdrag.

LM 95/2007 rd. I lagmotionen föreslås en sådan ändring i 127 a § i inkomstskattelagen att också installation, handledning och underhåll av datorer och teveapparater, möbeltapetsering, tvätt av kläder och inredningstextilier och installation och underhåll av hushållsmaskiner och hemelektronik ska berättiga till hushållsavdrag.

LM 104/2007 rd. I lagmotionen föreslås att 127 a § i inkomstskattelagen ändras så att också reparation, installation och handledning i anknytning till hemelektronik ska berättiga till hushållsavdrag.

LM 128/2007 rd. I lagmotionen föreslås att 126 § i inkomstskattelagen ändras så att det högsta grundavdraget vid kommunalbeskattningen höjs från 1 480 till 2 000 euro per år.

LM 129/2007 rd. I inkomstskattelagen föreslås en ändring som innebär att begreppen arbetsresa och kompensation för skattefria resekostnader för en skattskyldig som arbetar på något annat ställe än den egna arbetsgivarens driftsställe ska bedömas på samma grunder som för skattskyldiga i nuvarande särskilda branscher (dvs. bygg- och skogsbranschen)

Vidare föreslås de anställda vid bl.a. underleverantörsföretag inom varvsbranschen ha rätt till

skattefria kompensationer när de arbetar på varvet, oberoende av om de är direkt anställda där eller om de permanent arbetar i sin egen arbetsgivares verkstad. Villkoret är dock att arbetet inte får ta över två år. Kilometerersättningar och måltidsersättningar för dagliga resor ska vara skattefria. Skattefritt dagtraktamente får betalas, om den anställda övernattar i tillfällig in-kvartering.

Ytterligare föreslås det att bestämmelserna om ökade uppehållskostnader ska samordnas och förenklas och att ett schablonavdrag för ökade uppehållskostnader (avdrag för extra uppehållskostnader för arbetsresa) ska få göras för arbetsresor som inkluderar övernattnig. En skattskyldig ska ändå alltid ha rätt att dra av sådana extra uppehållskostnader som han bevisligen har haft för arbetsresan.

LM 135/2007 rd. I lagmotionen föreslås en sådan ändring i inkomstskattelagen att en skattskyldig ska få dra av en del av de motionstjänster han eller hon köpt (motionsavdrag) från skatten. Ändringen görs genom utvidgning av tillämpningsområdet för 127 a—c § i inkomstskattelagen.

LM 22/2008 rd. I lagmotionen föreslås att 127 a § i inkomstskattelagen ändras så att andels- och anslutningsavgifter i avloppsvattensandelslag ska räknas till de underhålls- eller ombyggnadsarbeten i bostaden som ligger till grund för hushållsavdraget.

LM 35/2008 rd. I lagmotionen föreslås en sådan ändring i 75 § i inkomstskattelagen att ett samfund från sin inkomst får dra av en penningdonation på minst 850 euro och högst 250 000 euro som gjorts till en av Skattestyrelsen godkänd organisation för ett syfte som främjar social- och hälsovård.

LM 56/2008 rd. I lagmotionen föreslås att 93 § i inkomstskattelagen ändras för att i större omfattning möjliggöra resekostnadsavdrag för användning av egen bil. Resekostnadsavdrag bör beviljas alla som kan bevisa att de behöver sin egen

bil för att kunna sköta sina arbetsuppgifter på behörigt sätt samt de skattskyldiga som får en tidsmässigt klart skäligare arbetsresa om de använder sin egen bil.

LM 72/2008 rd. I lagmotionen föreslås att 57 § i inkomstskattelagen ändras så att samfund eller privatpersoner från sin kapitalinkomst i beskattningen får dra av konst donationer som de gjort till samlingar av modern konst som upprätthålls med statligt stöd. De får göra donationsavdraget bara på konstverk som inhandlats vid första försäljningen.

Samfunden eller privatpersonerna ska köpa konstverken direkt för samlingarna för modern konst som upprätthålls med statligt stöd i enlighet med behöriga upphandlingsplaner.

LM 77/2008 rd. I lagmotionen föreslås en sådan ändring i 127 c § i inkomstskattelagen att en delägare för sina prestationer för bostads- eller fastighetsaktiebolaget ska ha rätt till hushållsavdrag på samma villkor som en villaägare har rätt att göra avdrag.

LM 86/2008 rd. I lagmotionen föreslås att 106 § i inkomstskattelagen ändras så att grundavdraget vid kommunalbeskattningen höjs från 1 480 till 3 000 euro från och med beskattningen 2009.

LM 95/2008 rd. I lagmotionen föreslås att 105 a § i inkomstskattelagen ändras så att den också ska omfatta ett särskilt förvärvsinkomst-avdrag för ett barns vårdnadshavare. Rätt till avdraget har en skattskyldig som under skatteåret försörjt ett minderårigt eget eller adopterat barn. Det högsta avdraget föreslås vara 4 500 euro och det ska betalas bara till någondera föräldern eller en ensamförsörjare.

LM 101/2008 rd. I lagmotionen föreslås att inkomstskattelagen ska kompletteras med en bestämmelse om barnavdrag vid kommunalbeskattningen. Den skattskyldige eller maken ska tillsammans ha rätt att dra av 1 000 euro från sina totala inkomster för varje minderårigt barn de försörjt under skatteåret (barnavdrag).

LM 103/2008 rd. I lagmotionen föreslås att 106 § i inkomstskattelagen ska ändras så att grundavdraget till fullt belopp vid kommunalbeskattningen höjs från nuvarande 1 480 till 2 500 euro.

LM 107/2008 rd. I lagmotionen föreslås att 95 § i inkomstskattelagen ändras så att avdrag för inkomstens förvärvande ska beviljas inte bara för löneinkomster utan också för förvärvsinkomster för något annat arbete eller uppdrag eller någon annan tjänst som utförts för någon annan. Dessutom föreslås avdraget bli höjt från nuvarande 620 till 800 euro.

AM 28/2007 rd. I åtgärdsmotionen föreslås att regeringen ska vidta åtgärder för att avskaffa resekostnadsavdragets egenandel vid beskattningen.

AM 31/2007 rd. I åtgärdsmotionen föreslås omedelbara åtgärder från regeringens sida för att

skapa klarhet i beskattningen av kostnaderna för arbetsresor och tillåta användning av egen bil i större omfattning. Dessutom bör regeringen genom sina åtgärder säkerställa att medborgarna behandlas rättvist och jämlikt genom att undanröja onödig byråkrati och möjligheten till olika tolkningar av rätten att dra av kostnader för arbetsresor.

AM 36/2008 rd. I åtgärdsmotionen föreslås att regeringen vidtar åtgärder för att uppdatera kilometerersättningarna för arbetsresor halvårsvis, för att bestämma dem på ett sätt som tar större hänsyn till drivmedelspriserna och för att höja kilometerersättningen till 50 cent per kilometer.

AM 58/2008 rd. I åtgärdsmotionen föreslås att regeringen vidtar åtgärder för att korrigera ersättningen för kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen genom att lyfta upp kilometerersättningarna för användning av egen bil till dagens nivå.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet tillstyrker propositionen med vissa små ändringar som gäller idrottsutövarfonden.

Syftet med propositionen är att genomföra omfattande lättnader i beskattningen av förvärvsinkomster i enlighet med programmet för statsminister Matti Vanhanens andra regering. Lättnaderna uppgår totalt till 1,37 miljarder euro. Efter en inflationssjustering på 4 procent och en kompensering av höjningen i inkomstnivån är skattelättnaden i reella termer 870 miljoner euro. Med detta vill man göra det lönsamt att arbeta och upprätthålla en inhemsk konsumtionsefterfrågan också fast den globala tillväxten ser ut att avta.

Skattelättnaderna ska genomföras genom ändringar i inkomstskatteskalen för nästa år och genom att införa ett nytt arbetsinkomstavdrag. Samtidigt kommer man att avstå från förvärvsinkomstavdraget vid statsbeskattningen, som visat sig problematiskt ur grundlagssynvinkel. Kom-

munerna ska kompenseras fullt ut för skatteinkomstbortfallet genom höjning av statsandelarna för social- och hälsovården.

De föreslagna lättnaderna i inkomstskatteskalen gäller alla inkomstklasser. Inkomstgränserna kommer att höjas över hela linjen och alla marginalskattesatser att sänkas med 1,0—1,5 procentenheter jämfört med skatteskalen för i år. Dessutom är det högsta beloppet av det nya arbetsinkomstavdraget och intaget upp till förvärvsinkomster på 33 000 euro netto högre än i det nuvarande förvärvsinkomstavdraget vid statsbeskattningen. Avdraget bestäms i sig utifrån samma inkomster som det nuvarande avdraget.

Utskottet anser att de föreslagna skattelättnaderna är motiverade och att åtgärden är väl tajmad och att den dessutom har tillräcklig framförhållning i det rådande globala konjunkturläget. Den inhemska efterfrågan kan stödjas genom skattelättnader och den vägen också de eko-

nomiska villkoren och sysselsättningen. De ingår dessutom i den långsiktiga policy som avser att lindra beskattningen av arbete och göra arbete lönsammare. Dessutom ska de förbättra Finlands position bl.a. i konkurrensen om internationellt kunskapskapital.

Merparten av de övriga ändringsförslagen innebär också förbättringar eller lättnader för de skattskyldiga.

Det enda undantaget är förslaget att höja självriskandelen i fråga om kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen med 100 euro. Också den ändringen kan accepteras om den gör att beskattningen kan verkställas effektivare. De föreslagna ändringarna i skattefria sociala förmåner är i sin tur rent tekniska justeringar som inte inverkar på beskattningen av förmåner.

De förmåner som i sin tur kommer att utvidgas är de skattefria ersättningarna för resekostnader, de planerade kulturcheckarna och periodiseringen av idrottsinkomst. Den utvidgade avdragsrätten ska gälla pensionsinkomster och en enskild persons möjlighet att göra donationsavdrag. För hushållsavdraget föreslås både en höjning av den övre gränsen och utvidgad räckvidd. Dessutom ska bestämmelsen samordnas till att gälla allt arbete som berättigar till avdrag.

Utskottet anser att förslagen är motiverade. Dessutom infaller en del av ändringarna vid en gynnsam tidpunkt med tanke på konjunkturläget. Det gäller framför allt höjningen av det högsta hushållsavdraget till 3 000 euro per skattskyldig och att det högsta beloppet också ska omfatta underhålls- och ombyggnadsarbeten i bostäder eller fritidsbostäder. Genom ändringarna kan man stödja bl.a. reparationsbyggande och främja energiekonomiskt förnuftiga lösningar.

Regeringens proposition har beretts med omsorg och ändringarna i paragrafer har motiverats öppet och heltäckande. Utskottet har ingenting att anmärka på i fråga om ändringsförslagets innehåll, utom när det gäller intäktsföringen av medel som förs över till idrottsutövarfonden. Det ändringsförslaget motiveras särskilt längre fram.

En del förslag har väckt ändringsyrkanden bland de sakkunniga som utskottet har hört. Utskottet tar därför upp dem till närmare behandling nedan.

Kompensationen till kommunerna

Finlands Kommunförbund uppmärksammar att den tilltänkta kompensationen av skatteinkomstbortfallet inte är till lika stor nytta för alla kommuner. Enligt Kommunförbundets kalkyler varierar skatteinkomstbortfallet från kommun till kommun med 38—126 euro per invånare jämfört med den kalkylerade kompensationen som är 71 euro per invånare. Den största negativa skillnaden ser ut att drabba kommuner med redan tidigare låga skatteinkomster, och bara omkring 100 kommuner förväntas få full kompensation.

Kommunförbundet ser det över lag som mycket viktigt för kommunernas beskattningsrätt och självstyrelse att konsekvenserna av skattepropositionerna bedöms tillräckligt noggrant också på kommunnivå.

Regeringens proposition utgår från att kommunerna ska kompenseras fullt ut för skatteinkomstbortfallet. Det ska som sagt ske genom höjning av statsandelarna till social- och hälsovården.

Det har visat sig att höjningen på 374 miljoner euro kompenserar kommunsektorn för skatteinkomstbortfallet totalt sett. Men på kommunnivå motsvarar den ändå inte skatteinkomstbortfallet i alla enskilda kommuner, precis som Kommunförbundet konstaterat.

Bristen ska korrigeras genom en särskild proposition (RP 191/2008), där lagen om statsandelar föreslås bli ändrad i behövliga delar. Tanken är att statsandelarna för nästa år ska jämnas ut mellan kommunerna så att förändringarna i inkomster ska vara så små som möjligt på kommunnivå. Däremot ska propositionen inte inverka på det totala beloppet av den allmänna statsandelen och inte heller på kostnadsfördelningen mellan stat och kommuner.

Med de här åtgärderna kan kompensationen till kommunerna riktas tillräckligt exakt också på kommunnivå. Därmed ger saken inte anled-

ning till fler ändringar. Men utskottet vill poängtera att man i samband med den pågående reformen av statsandelssystemet ändå bör ta hänsyn till systemets lämplighet för kompensering av skattelättnader.

Ändringarna i pensionsinkomstavdragen

I propositionen föreslås också skattelättnader i pensionsinkomsten. Det ska genomföras genom höjning av pensionsinkomstavdraget både vid kommunal- och statsbeskattningen. Tanken är att skattegraden för pensionsinkomst på alla inkomstnivåer ska vara högst lika stor som för löneinkomst, med skattegraden för en löntagare som fyllt 53 år som referens. Vidare ska specialbestämmelserna om makars pensionsinkomstavdrag upphävas, vilket betyder att pensionsinkomstavdraget för makar som får pensionsinkomst bestäms vid kommunalbeskattningen på samma grunder som för en ensamstående.

Utskottet anser att förslagen är konsekventa och acceptabla. De undanröjer det problem som funnits inbyggt i beskattningen av pensionärs- makar, lyfter fram principen om individuell beskattning och förenklar beskattningen.

En fråga för sig är jämförelsen mellan skattegraden för pensionärer och löntagare. I propositionen räknas också de obligatoriska försäkringspremier som inte tas ut på pensionsinkomsten in i skattegraden för löntagare. Hit hör arbetstagares pensionsförsäkrings- och arbetslöshetsförsäkringspremier och sjukvårdsförsäkringens dagpenningsspremier. Meningen är att beakta alla obligatoriska poster som minskar löntagarnas disponibla inkomster. Därefter har jämförelsen gjorts utifrån denna totala belastning.

De skattefria ersättningarna för resekostnader

De kanske knivigaste frågorna i propositionen har att göra med de skattefria ersättningarna för resekostnader. Bestämmelserna ses som ett problem inte minst i fråga om utsända arbetstagare. Nu ska grunderna för skattefriheten utvidgas utifrån förslagen i en rapport från arbetsgruppen Komennusmies 2008 i juni 2008.

Ändringarna kommer att genomföras genom att begreppet *arbetsresa* utvidgas för att utkommanderingar till arbetsobjekt inom de tidsgränser på två — eller i särskilda fall tre — år enligt 72 a § i inkomstskattelagen oftare ska betraktas som arbetsresor enligt inkomstskattelagen. Det ska föreskrivas om detta i ett nytt 2 mom. i 72 § i inkomstskattelagen. Den som arbetar på något annat driftsställe än den egna arbetsgivarens driftsställe ska anses vara på arbetsresa, om

- arbetet är tillfälligt på det sätt som avses i 72 a § i inkomstskattelagen,
- arbetsstället befinner sig mer än 100 kilometer från den skattskyldiges bostad och
- den skattskyldige på grund av en resa till arbetsstället har övernattnat i tillfällig inkvartering som är nödvändig till följd av arbetsställets läge.

Ändringen utvidgar avsevärt rätten för utsända övernattnande arbetstagare till skattefria ersättningar för resekostnader, oberoende av var den ordinarie arbetsplatsen finns. Också de som direkt anställts i arbetsobjekten och som måste övernattna i tillfällig inkvartering har rätt till skattefria ersättningar för resekostnader.

Med *arbetsgivarens driftsställe* avses enligt vad som beskrivs närmare i propositionens motivering en lokal som arbetsgivaren äger, hyr eller på annat sätt besitter och som inte är tillfällig. Arbetsgivarens driftsställe kan till exempel vara ett kontor, ett förråd, en butik, en produktionsanläggning, en monteringshall eller en annan permanent affärsplats som är i arbetsgivarens besittning. Begreppet är nytt och tolkningen kommer att bli en viktig gräns för om skattefria ersättningar ska kunna betalas till arbetsgivaren eller inte.

De övriga föreslagna ändringarna tjänar i långa stycken till att klarlägga det rättsliga läget. Begreppet *egentlig arbetsplats* ska alltså lyftas upp på lagnivå (72 b § 1 och 2 mom.) och bestämmelserna om tillfälligt arbete på ett särskilt arbetsställe (72 a § 2 och 3 mom.) preciseras. Förslagen svarar mot nuvarande praxis och rubbar därmed inte det rättsliga läget.

Dessutom ska det uttryckligen konstateras att man med ett arbetsställe som arbetstagaren gör

en arbetsresa till enligt det nya 2 mom. i 72 § inte avser en egentlig arbetsplats (72 b § 3 mom.). Arbetet ska då alltid anses äga rum på ett särskilt arbetsställe och därmed har arbetsgivaren möjlighet att betala skattefria ersättningar för resekostnader på grund av arbetsresa.

Utskottet tillstyrker förslagen i alla delar. De utvidgar räckvidden för skattefria ersättningar för tillfälliga arbetsresor i betydande grad och klarlägger på många sätt det rådande läget, speciellt tack vare tydliga definitioner i lagen, tillräckligt noggranna avgränsningar och preciseringar av den rådande situationen. Det betyder att arbetsgivarna kan göra en tillförlitligare bedömning av grunderna för skattefria ersättningar, vilket också var propositionens syfte.

Men vid utfrågningen av sakkunniga kritiserades propositionen för att villkoret för skattefrihet är ett avstånd på 100 kilometer. Kravet utesluter en stor grupp utsända arbetstagare från reformen, trots att deras förhållanden i praktiken i övrigt uppfyller villkoren för skattefrihet. Sådana situationer uppstår till exempel när en arbetstagare från Åbo sänds ut för att arbeta i Raumo eller när en arbetstagare från huvudstadsregionen sänds ut för att arbeta i Lovisa.

Det har krävts att kilometergränsen av de här orsakerna ska sänkas till 80 kilometer, som var det andra alternativet som diskuterades i arbetsgruppen Komennusmies. Ändringskravet har dessutom motiverats med att utsända arbetstagare som inte når upp till gränsen 100 kilometer men som de facto måste övernatta får en beskattningsbar bostadsförmån på arbetsstället. Men de har inte rätt att göra avdrag för arbetsbostad.

Utskottet framhåller för det första att en tydlig kilometergräns är nödvändig över lag för att undvika konstlade arrangemang. Dessutom gör den beskattningen tydligare och mer förutsägbart. Gränsen bör också vara tillräckligt hög för att den ska stödja övernattningskriteriet.

Förslaget om 100 kilometer kommer från arbetsgruppen Komennusmies. Det får dessutom stöd i den gällande lagen, där samma avstånd har ställts som ett kriterium för en tillfällig arbetsresa och avdrag för arbetsbostad. Därför är det

konsekvent också i detta sammanhang, anser utskottet.

I sista hand är det ändå fråga om likställdheten mellan medborgare och ändringarnas effekter för den offentliga ekonomin; många arbetar numera dagligen eller veckovis på ett längre avstånd än 80 eller 100 kilometer utan några särskilda förmåner i beskattningen. Gränsen måste vara tillräckligt hög också i förhållande till detta. Av propositionen framgår dessutom att de skattefria dagtraktamentena och måltidsersättningarna sammanlagt uppgick till omkring 836 miljoner euro 2007. Också små ändringar kan därmed få stora effekter för skatteinkomsterna.

På de här grunderna anser utskottet att propositionen inte bör ändras. Det tillstyrker dessutom förslaget om en totalreform av bestämmelserna om ersättning av resekostnader.

Stödet för motions- och kulturverksamhet

Regeringen föreslår att de skattefria personalförmånerna ska utvidgas så att de också omfattar kulturella tjänster som arbetsgivaren erbjuder. De ska alltså kunna erbjudas skattefritt på samma sätt som motionstjänster idag. Förslaget bygger på ett arbetsgrupps-PM från undervisningsministeriet (Undervisningsministeriets arbetsgrupps-PM och utredningar 2008: 13). Om förslaget går igenom, kan också ett system med skattefria kulturcheckar upprättas och regeringsprogrammets mål till denna del genomföras.

Enligt propositionen ska en årlig förmån till högst 400 euro för sådan frivillig motions- och kulturverksamhet som arbetsgivaren erbjuder vara skattefri. Med kulturverksamhet avses besök på sådana ställen och evenemang som nämns i bestämmelsen, bl.a. museer, teatrar, biografier eller idrottsevenemang. Eftersom förmånen täcker in ett mycket brett område och arbetstagaren själv får bestämma tidpunkt och form, ska det dessutom krävas att förmånen får utnyttjas bara av arbetstagaren. I övrigt ska de allmänna villkoren för skattefria personalförmåner iakttas.

Den högsta förmånen ska täcka in stödet för motion och kulturverksamhet tillsammans. I övrigt ställer bestämmelsen inga gränser för hur förmånen fördelas mellan motion och kultur.

Vid utfrågningen av sakkunniga i utskottet sågs det som ett problem att verksamhet som godkänns som skattefri ska vara ordnad av arbetsgivaren. I praktiken betyder detta att arbetsgivaren måste betala kostnaderna direkt till serviceproducenten. Det betyder extra administrativt besvär som skulle kunna undvikas om arbetsgivaren kunde betala kostnaderna för frivilliga motions- eller kulturtjänster som arbetstagarna själva betalat mot kvitto.

Utskottet tillstyrker regeringens standpunkt i propositionen. Det alternativa genomförandet betyder i praktiken en skattefri lönedel på 400 euro för alla. Det går också stick i stäv med den allmänna tolkningen i beskattningen att löner som betalas i pengar alltid är skattepliktig inkomst. Skattemyndigheten har inte heller någon möjlighet att övervaka att det uttryckligen är arbetstagaren som utnyttjar förmånen — tänk bara på ett biobesök eller ett idrottsevenemang. Att använda tid för sådant är över lag inte ändamålsenligt.

Regeringens proposition är klar och detaljerad. Den möjliggör för arbetsgivaren att ordna verksamhet som omfattas av förmånen på många olika sätt. Det spelar alltså ingen roll om arbetsgivaren har skaffat biljetter till en enskild anläggning eller checkar som är gångbara på flera motions- eller kulturanläggningar. Skatteförmånen gäller i båda situationerna så länge biljetten eller den andra betalningsmetoden är personlig.

Trots att det i praktiken kan betyda ett visst besvär att använda förmånen anser utskottet att villkoren är motiverade och nödvändiga. Det är acceptabelt också med hänsyn till att bestämmelsen utgår från att det gagnar arbetsgivaren att stödja arbetstagarnas frivilliga aktiviteter.

Till slut vill utskottet inskräpa att propositionen inte har några omedelbara konsekvenser för bedömningen av allmännyttiga sammanslutningars motions- och kulturtjänster. Sättet att betala för tjänsterna, till exempel med motionscheck, avgör alltså inte i sig vilket slag av verksamhet en sammanslutning bedriver. Frågan måste också då ses i ett samlat perspektiv utifrån alla allmänna kännetecken för näringsverksamhet.

Hushållsavdraget

Ändringarna i hushållsavdraget bygger på regeringsprogrammet och avser att främja uppkomsten av en fungerande tjänstemarknad. Ett annat syfte är att främja projekt som förbättrar energieffektiviteten i småhus och miljövänliga ändringar i uppvärmningssättet. Av dessa orsaker föreslås det högsta avdraget bli höjt till 3 000 euro. Samma högsta belopp ska i framtiden gälla allt avdragsberättigat arbete. Bestämmelsens struktur ska alltså förenklas så att den nuvarande särskilda gränsen för ombyggnad avskaffas.

Utskottet tillstyrker förslagen och anser att de sitter bra i det rådande konjunkturläget. Att det högsta beloppet höjs och den särskilda gränsen avskaffas stöder framför allt sysselsättningen i byggbranschen.

För att propositionen inte i onödan ska skjuta fram planerade ombyggnader till nästa år påminner utskottet om *kassaprinipen* i personbeskattningen. Den innebär att avdraget görs — om inte något annat följer av särskilda skäl — för det skatteår då betalningen har erlagts (113 § i inkomstskattelagen). Det avgörande för avdragsrätten är alltså när den skattskyldige har gjort en betalning som berättigar till avdrag. Det betyder att också om en ombyggnad eller något annat arbete görs under senhösten i år och den skattskyldige betalar för det först nästa år, bestäms avdragsrätten utifrån bestämmelserna för 2009.

Enligt propositionen ska också installation, underhåll och handledning i fråga om data- och informationstekniska apparater, program, dataskydd och dataförbindelser omfattas av avdragsrätten. Ändringen syftar till att främja den nationella informationssamhällsstrategin. Utskottet tillstyrker propositionen också till denna del.

Däremot ser utskottet inte varför avdragsrätten skulle behöva utvidgas utöver det som regeringen föreslår. Det avgörande ska alltså fortfarande vara att det egentliga arbetet utförs hemma eller i en fritidsbostad. Avdragsrätten kan således inte gälla till exempel planer på att bygga en abonnentförbindelse mellan ett optiskt fiber-nät eller något annat mycket snabbt stamnät och hemmet.

De föreslagna ändringarna i hushållsavdraget är involverar betydande belopp. De minskar skatteinkomsterna med uppskattningsvis 70 miljoner euro. Merparten kommer sannolikt precis som hittills att gälla underhålls- och ombyggnadsarbeten. Eftersom bestämmelsens räckvidd på denna punkt inte har avgränsats desto närmare, kan avdraget komma att omfatta många olika typer av projekt. På grund av propositionens syften och ekonomiska betydelse är det ändå viktigt att avdragsrätten riktas in på ekologiskt och energiekonomiskt motiverade ombyggnadsarbeten. Därför bör propositionens effekter följas upp och lagstiftningen vidareutvecklas, om det visar sig nödvändigt.

Donationsavdraget

Syftet med det nya temporära donationsavdraget för fysiska personer och dödsbon är att stödja finansieringen av universitetsväsendet som ska stöpas om. Det har ansetts lämpligt vid sidan av den gällande avdragsrätten som enbart omfattar sammanslutningar.

Penningdonationer på minst 850 och högst 250 000 euro som gjorts för att främja vetenskap eller konst ska vara avdragbara, om mottagaren är ett universitet, en högskola eller en universitetsfond i anknytning till dem. Gränserna gäller för enskilda donationsmottagare. Avdragsrätt föreslås gälla 2009 och 2010.

Den temporära avdragsrätten kan uppmuntra också andra än sammanslutningar att donera pengar för vetenskap eller konst. Det är mycket värdefullt för att den pågående universitetsreformen ska lyckas. Därför tillstyrker utskottet propositionen och påpekar för klarhetens skull att avdragsrätten likaledes gäller penningdonationer till yrkeshögskolor. Den här tolkningen har varit gällande för donationsavdraget för sammanslutningar.

För klarhetens skull må det också påpekas att universitetets juridiska form inte spelar någon roll för avdragsrätten. Ingendera bestämmelsen, varken 57 § eller nya 98 a § i inkomstskattelagen, innehåller någon sådan begränsning. Därmed kan också ett universitet i formen av en fond ta emot donationer på samma sätt som andra uni-

versitet. Analogt kan yrkeshögskolor ha olika juridisk form.

Beskattningen av idrottsinkomster

Utskottet har ingenting att anmärka på i fråga om den föreslagna höjningen av de högsta årliga belopp som skattefritt får föras över till en idrottsutövarfond.

Utskottet föreslår dessutom en ändring i 116 § 2 mom. i inkomstskattelagen, där det föreskrivs om tiden för inkomstföring av medel som förts över till en idrottsutövarfond. Den gällande tiden på 5—10 år bör ändras till 2—10 år för att den bättre ska stödja bestämmelsens grundtanke, som är att trygga en möjlighet bl.a. till utbildning för ett nytt yrke efter avslutad idrottskarriär.

Ändringsförslaget bygger på en uppgift om att de genomsnittliga tillgångarna i idrottsutövarfonden inte är särskilt stora. De är omkring 45 000 euro till exempel för fondens största användargrupp, yrkesmässiga ishockeyspelare, och av den här summan kan man alltså i detta nu inkomstföra högst 9 000 euro per år. Om samma tillgångar vid behov kan inkomstföras under två år, ger det bättre möjligheter att koncentrera sig till exempel på heltidsstudier. Ändringen antas dessutom uppmuntra idrottsutövare att utnyttja fonderingsmöjligheten oftare och därmed förbereda sig för tiden efter sin aktiva karriär.

I samband med utfrågningen av sakkunniga har det föreslagits att det högsta skattefria belopp som årligen lämnas i träningsfonden ska höjas från nuvarande 20 000 till 50 000 euro. Det stöder bättre individuella idrottsutövares möjligheter att förbereda sig för utgifterna för idrottsutövningen.

Utskottet tillstyrker inte propositionen, eftersom träningsfonden och idrottsutövarfonden är väsensskilda. Syftet med idrottsutövarfonden är att stödja tiden efter idrottskarriären. Den är tillgänglig för både individuella idrottsutövare och lagidrottare. De föreslagna ändringarna gagnar alltså också individuella idrottsutövare. Träningsfonden är däremot avsedd endast för individuella idrottsutövare. Den möjliggör en ganska flexibel inkomstutjämning och i sista hand

också en skatteminimering. Därför måste bestämmelserna om den vara tillräckligt snäva. Gränsen för det skattefria belopp som årligen lämnas i fonden stöder detta.

Avslutningsvis uppmärksammar utskottet situationen för de konstnärer som efter flera års arbete eventuellt får en stor engångsinkomst. Det rekommenderar att man vid lämpligt tillfälle också ser på om det nu gällande systemet för inkomstutjämnning är adekvat i detta slag av situationer.

Motioner

Utskottet föreslår att lag- och åtgärdsmotionerna förkastas.

Förslag till beslut

Finansutskottet föreslår

att lagförslag 1, 3 och 4 godkänns utan ändringar,

att lagförslag 2 godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag),

att lagmotionerna LM 90/2007 rd, LM 95/2007 rd, LM 104/2007 rd, LM 128/2007 rd, LM 129/2007 rd, LM 135/2007 rd, LM 22/2008 rd, LM 35/2008 rd, LM 56/2008 rd, LM 72/2008 rd, LM 77/2008 rd, LM 86/2008 rd, LM 95/2008 rd, LM 101/2008 rd, LM 103/2008 rd och LM 107/2008 rd förkastas och

att åtgärdsmotionerna AM 28/2007 rd, AM 31/2007 rd, AM 36/2008 rd och AM 58/2008 rd förkastas.

Utskottets ändringsförslag

2.

Lag

om ändring och temporär ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) 92 § 18 punkten och 101 § 4 mom.,

av dem 101 § 4 mom. sådant det lyder i lag 1141/2007,

ändras 69 § 1 mom. 4 punkten, 72 a § 2 och 3 mom., 92 § 1, 6, 8, 10, 12, 13, 15 och 19 punkten, 93 § 1 och 4 mom., 100 § 2 och 3 mom., 101 § 2 mom., 116 c § 1 och 2 mom., 125 § samt 127 a § 1 och 2 mom.,

av dem 69 § 1 mom. 4 punkten sådan den lyder i lag 1065/2003, 72 a § 2 och 3 mom. i lag 1227/2005, 92 § 1 och 13 punkten samt 93 § 4 mom. i lag 1360/2002, 92 § 8 punkten i lag 1333/1995, 10 punkten i lag 1309/2002, 15 punkten i lag 1465/1994 och 19 punkten i lag 196/2001, 93 § 1 mom. och 116 c § 1 mom. i lag 1218/2006 och 2 mom. i nämnda lag 1065/2003, 100 § 2 och 3 mom. i lag 1141/2007, 101 § 2 mom. i lag 896/2001 och 3 mom. i nämnda lag 1141/2007, 125 § i lag 1128/2005 och i nämnda lag 1218/2006, 127 a § 1 mom. i nämnda lag 1128/2005 och 2 mom. i lag 995/2000, samt

fogas till 69 §, sådan den lyder i lag 1086/2000 och 561/2004 samt i nämnda lag 1065/2003, ett nytt 5 mom., till 72 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom., till lagen en ny 72 b § och till lagen temporärt en ny 98 a § som följer:

69, 72, 72 a, 72 b, 92, 93, 98 a, 100, 101 §
(Som i RP)

116 c §

Idrottsutövarfond

(1 mom. som i RP)

De medel som överförts till en idrottsutövarfond inkomstförs under den period om minst *två* och högst tio år, som följer på avslutandet av idrottskarriären, så att varje skatteår inkomstförs en mot antalet inkomstföringsår svarande andel av det belopp som då karriären avslutades

fanns i fonden. Av särskilda skäl, såsom på grund av arbetsoförmåga, kan medlen inkomstförs också snabbare än under en period av *två* år. Den avkastning som under inkomstföringstiden samlats i fonden betraktas som inkomst för det skatteår som följer på det sista inkomstföringsåret.

125 och 127 a §
(Som i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

Helsingfors den 18 november 2008

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Hannes Manninen /cent
vordf. Kari Rajamäki /sd
medl. Pertti Hemmilä /saml
Bjarne Kallis /kd
Kyösti Karjula /cent
Esko Kiviranta /cent
Jari Koskinen /saml
Mikko Kuoppa /vänst
Mika Lintilä /cent
Kirsi Ojansuu /gröna (delvis)
Petri Salo /saml
Minna Sirnö /vänst (delvis)
Jutta Urpilainen /sd (delvis)
Pia Viitanen /sd

ers. Esko Ahonen /cent (delvis)
Hanna-Leena Hemming /saml
Timo Kalli /cent (delvis)
Reijo Kallio /sd
Matti Kauppila /vänst (delvis)
Inkeri Kerola /cent (delvis)
Valto Koski /sd (delvis)
Lauri Kähkönen /sd (delvis)
Reijo Paajanen /saml (delvis)
Heli Paasio /sd
Eero Reijonen /cent (delvis)
Johanna Sumuvuori /gröna (delvis)
Ulla-Maj Wideroos /sv (delvis)
Tuula Väättäin /sd (delvis).

Sekreterare i delegationen var

utskottsråd Maarit Pekkanen.

RESERVATION 1

Motivering

Regeringens i och för sig omfattande skattelättnader går till höginkomsttagare, räknat både i euro och i procent. Till råga på allt gagnar skattelättnaderna inte dem som på grund av moderskap, arbetslöshet eller någon annan omständighet får någon förmån i stället för löneinkomst. De här inkomsterna som har trätt i stället för löneinkomster är redan i sig mindre än de löneinkomster de bygger på. Ändå beskattas förmånsinkomsterna strängare än löneinkomster.

Vänsterförbundet föreslår en rättvisare inkomstfördelning. I beskattningen bör man

- befria alla årsinkomster under 10 000 euro från skatt genom att grundavdraget i kommunalbeskattningen höjs från 1 480 till 3 000 euro (se 106 § i reservationens lagförslag 2) och höja sänkningen procentuellt

- göra skattelättnaderna för de högsta inkomsterna mer moderata (se skalan i reservationens lagförslag 1)

- beskatta kapitalinkomster precis som löneinkomster

- tidigare lägga momssänkningen på livsmedel

- införa en förmögenhetsskatt

- sänka arvsskatten för make i stället för att i praktiken helt slopa skatten på företagsarv

- beskatta energibolagens extra vinster (s.k. windfall-vinster) som uppstår på grund av samhällets beslut.

Det är utan vidare klart att kommunerna bör kompenseras fullt ut för det höjda grundavdraget.

För att vårt förslag till högre avdrag i kommunalbeskattningen inte ska utsträckas till större inkomster än vad vi avser har avdragssänkningen höjts från 20 till 30 procent (se 106 § i lagförslag 2).

Vidare föreslår vi att utsända arbetstagares problem ska rättas till så att villkoret för att en resa ska betraktas som arbetsresa inte ska vara

ett avstånd på 100 kilometer och övernattning, utan antingen 80 kilometer eller övernattning. Analogt ska avståndet 100 kilometer för arbete på ett särskilt arbetsställe minskas till 80 kilometer, om inte något annat avtalas genom riksomfattande kollektivavtal.

I slutet av 2006 omfattades 12,1 procent av dem som fyllt 75 år av institutions- och boendetjänster för äldre. Stöd för närståendevård har däremot betalats ut klart oftare på 2000-talet: antalet klienter har ökat med drygt 40 procent och andelen personer över 75 år som fått närståendevård har gått upp från 3,0 till 3,7 procent (Stakes statistik 2006).

Närståendevården är ett alternativt sätt att ge äldre omsorgstjänster och möjliggöra för dem att bo hemma i det längsta. Över hälften av närståendevårdarna var pensionerade och omkring en femtedel heltidsanställda 2007. Pensionärer beskattas mycket strängt för alla slag av extra inkomster, vilket arvodet för närståendevård är för den som är pensionerad. Skattebjörnen far i väg med nästan hälften av vårdarvodet. Om närståendevårdaren dessutom råkar vara djupt skuldsatt, försvinner den andra hälften av arvodet i utsökning. Att pensionerade närståendevårdare beskattas strängare än andra beror på pensionsinkomstavdraget i inkomstskattelagen. Den stränga beskattningen av arvodet för närståendevård kan inte lindras i sig utan att bestämmelserna om t.ex. skatteavdrag för pensionstagare ändras. Det behändigaste skulle vara att bestämma att vårdarvodet till en närståendevårdare är skattefri ersättning. En sådan lösning motiveras också av att det är en mycket krävande uppgift att vara närståendevårdare och att det binder vårdaren dygnet runt.

Enligt lag är arvodet för närståendevård minst 300 euro i månaden. För en pensionär som är närståendevårdare är skatten på arvodet omkring 50 procent och det är ett verkligt missförhållande.

Beskattningen måste ändras för att bli rättvisare. Dessutom måste grundförmånerna höjas. Vad gäller minimitryggheten föreslår Vänsterförbundet att grundtrygghetsförmånerna samordnas och höjs till samma nivå som full folkpension och att också den nivån höjs.

Förslag

Vi föreslår

att lagförslag 3 och 4 godkänns enligt utskottets betänkande,

*att lagförslag 1 och 2 godkänns med ändringar (**Reservationens ändringsförslag**) och*

*att ett uttalande godkänns (**Reservationens förslag till uttalande**).*

Reservationens ändringsförslag

1.

Lag om inkomstskatteskalen för 2009

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Vid beskattningen för 2009 fastställs den inkomstskatt för förvärvsinkomst som enligt inkomstskattelagen (1535/1992) skall betalas till

staten i enlighet med en progressiv inkomstskatteskala enligt följande:

Beskattningsbar förvärvsinkomst, euro	Skatt vid nedre grän- sen, euro	Skatt på den del av inkomsten som överskri- der den nedre gränsen, %
13 100 — 21 700	8	7,0
21 700 — 35 300	610	18,0
35 300 — 60 000	3 058	22,0
60 000 —	8 712	31,5

2 §

(Som i FiUB)

2.

Lag**om ändring och temporär ändring av inkomstskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) 92 § 18 punkten och 101 § 4 mom.,
 av dem 101 § 4 mom. sådant det lyder i lag 1141/2007,
ändras 69 § 1 mom. 4 punkten, 72 a § 2 och 3 mom., 92 § 1, 6, 8, 10, 12, 13, 15 och 19 punkten, 93 § 1 och 4 mom., 100 § 2 och 3 mom., 101 § 2 mom., 106 §, 116 c § 1 och 2 mom., 125 § samt 127 a § 1 och 2 mom.,
 av dem 69 § 1 mom. 4 punkten sådan den lyder i lag 1065/2003, 72 a § 2 och 3 mom. i lag 1227/2005, 92 § 1 och 13 punkten samt 93 § 4 mom. i lag 1360/2002, 92 § 8 punkten i lag 1333/1995, 10 punkten i lag 1309/2002, 15 punkten i lag 1465/1994 och 19 punkten i lag 196/2001, 93 § 1 mom. och 116 c § 1 mom. i lag 1218/2006 och 2 mom. i nämnda lag 1065/2003, 100 § 2 och 3 mom. i lag 1141/2007, 101 § 2 mom. i lag 896/2001 och 3 mom. i nämnda lag 1141/2007, 106 § i lag 858/2005, 125 § i lag 1128/2005 och i nämnda lag 1218/2006, 127 a § 1 mom. i nämnda lag 1128/2005 och 2 mom. i lag 995/2000, samt
fogas till 69 §, sådan den lyder i lag 1086/2000 och 561/2004 samt i nämnda lag 1065/2003, ett nytt 5 mom., till 72 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom., till lagen en ny 72 b § och till lagen temporärt en ny 98 a § som följer:

69 §
 (Som i FiUB)

72 §
Arbetsresa

Med arbetsresa avses en resa till arbetsstället också om:

(1 och 2 punkten som i FiUB)
 3) arbetsstället befinner sig mer än 80 kilometer från den skattskyldiges bostad *eller om något annat avtalas genom ett riksomfattande kollektivavtal eller*

(4 punkten som i FiUB)

72 a §

Tillfälligt arbete på ett särskilt arbetsställe

Som tillfälligt arbete på ett särskilt arbetsställe betraktas likväl arbete i högst tre år på samma

arbetsställe, om det är fråga om arbete som pågår under en begränsad tid på ett arbetsobjekt på vilket utförs sådant arbete som till sin natur är tillfälligt arbete och som upphör på arbetsstället när arbetet är slutfört. För den tid som överskrider två år är ersättningarna för resekostnader skattefri inkomst endast när den skattskyldige på grund av en arbetsresa har övernattnat i tillfällig inkvartering som är nödvändig till följd av det särskilda arbetsställets läge *eller* arbetet utförs på ett arbetsställe som befinner sig på mer än 80 kilometers avstånd från den skattskyldiges bostad och egentliga arbetsplats *eller om inte något annat avtalas genom ett riksomfattande kollektivavtal.*

(3 mom. som i FiUB)

72 b, 92, 93, 98 a, 100 och 101 §
 (Som i FiUB)

106 §
 (Som i LM 86/2008 rd)

116 c, 125 och 127 §
(Som i FiUB)

Ikraftträdande- och tillämpningsbestämmelsen
(Som i FiUB)

Reservationens förslag till uttalande

*Riksdagen förutsätter att regeringen
skyndsamt bereder en proposition med
förslag om att arvodet till närstående-
vårdare ska befrias från skatt.*

Helsingfors den 18 november 2008

Mikko Kuoppa /vänst
Minna Sirnö /vänst
Matti Kauppila /vänst

RESERVATION 2

Motivering

Beskattningen av förvärvsinkomster behöver lindras och förvärvsinkomstavdraget utvidgas

Regeringens skattepolitik har varit ganska släpphänt i fjol och i år. Utom att matmomsen sänks kommer också beskattningen av förvärvsinkomster att lindras med drygt en miljard euro nästa år, trots att den ekonomiska situationen har förändrats väsentligt. Det är motiverat i sig att lindra skatterna på förvärvsinkomster för att bevara den inhemska efterfrågan och värna sysselsättningen. Men nu finns det nog stor risk för att lättnaderna genomförs i sådana inkomstkategorier att extrainkomsterna inte används till konsumtion utan sparas.

Utom att inkomstskatteskalorna behöver inflationsjusteras bör också marginalskattesatsen sänkas bara i de två lägsta inkomstkategorierna och bibehållas i de två högsta. I den första inkomstkategorin är skatten 7 procent på den inkomst som överstiger nedre gränsen och 18 procent i den andra. Skattelättnaden i den första inkomstkategorin minskar skatteinkomsterna med 273 miljoner euro och med 177 miljoner i den andra. I den tredje kategorin står skatten på den inkomst som överstiger nedre gränsen kvar på 23,5 och i den högsta på 31,5 procent. Om inga lättnader medges i de här kategorierna, blir skatteinkomsterna omkring 200 miljoner euro större än enligt propositionen.

Med propositionen, det utvidgade förvärvsinkomstavdraget och det fördubblade grundavdraget säkerställer man att skattelättnaderna prioriterar låg- och medelinkomsttagare. I de här inkomstkategorierna används de ökade disponibla inkomsterna till stor del till konsumtion med större positiva effekter för den ekonomiska tillväxten och sysselsättningen än vad regeringens proposition har. I den andra och tredje inkomst-

kategorin lindras beskattningen genom inflationsjusteringar och förvärvsinkomstavdraget.

Syftet med det utvidgade förvärvsinkomstavdraget är likaså att rikta det höjda skatteavdraget på ett så effektivt sätt som möjligt med tanke på sysselsättningen. Förvärvsinkomstavdraget föreslås vara 7 procent för den del av de avdragsgilla inkomsterna som överstiger 2 500 euro. Maxavdraget ska dock vara 700 euro. När den skattskyldiges nettoinkomster överstiger 26 000 euro, minskar avdraget med 1,3 procent på den del som överstiger 26 000 euro. När nettoinkomsten är omkring 78 000 euro, får inget förvärvsinkomstavdrag göras i statsbeskattningen. Avdraget ska göras före andra avdrag från skatten.

Grundavdraget bör höjas

Grundavdraget i kommunalbeskattningen är för tillfället max 1 480 euro per år och görs efter övriga avdrag. Villkoret för avdraget är att nettoförvärvsinkomsten efter alla övriga avdrag inte är större än 8 800 euro. En höjning av grundavdraget till 3 000 euro ökar antalet avdragsberättigade avsevärt. Villkoret för höjt avdrag är att nettoförvärvsinkomsten efter alla övriga avdrag inte är större än 18 000 euro

Om grundavdraget utvidgas, får allt fler skattskyldiga rätt att göra avdrag. Det skulle lindra beskattningen för låginkomsttagare och vara socialt rättvist. Minimiavdraget har inte höjts på många år och också därför är det motiverat med en ordentlig höjning i grundavdraget för att avdragets värde i reella termer ska kunna höjas.

Om grundavdraget höjs till 3 000 euro, minskar de kommunala skatteinkomsterna med 425 miljoner euro.

Regeringen har lovat kompensera kommunerna för det skatteinkomstbortfall som propositionen ger upphov till. Det ska ske genom statsandelar, vilket betyder att compensationerna inte riktas på bästa möjliga sätt om man jämför de kommuner som förlorar skatteinkomster med de

som drar nytta av statsandelskompensationerna. Regeringen bör se till att de enskilda kommunerna kompenseras för sitt verkliga skatteinkomstbortfall.

Skattefria ersättningar för resekostnader

Det finns två klara orättvisor i regeringens proposition som gör att likställdhet inte uppnås. Regeringens begrepp för arbetsresa diskriminerar utsända arbetstagare inom industrin och skeppsbyggnadsbranschen och andra med rörligt arbete i beskattningen, trots att förhållandena kan vara likadana. Situationen kan hjälpas upp om gränsen för accepterat avstånd till arbetsstället sänks till 80 kilometer.

Hushållsavdraget

Propositionen har klart drabbats av ett problem med likställdheten mellan olika människogrupper. Regeringen har inte i tillräcklig grad velat stödja bostadsreparationer för låginkomsttagare, rad- och höghusboende eller dem som bor på hyra. Det utvidgade hushållsavdraget tar bland annat fasta på projekt som förbättrar energieffektiviteten i småhus och miljövänlig ombyggnad av uppvärmningen. Men hushållsavdraget har inte avgränsats enligt syftet och därmed kan det utnyttjas också stick i stäv med syftet, t.ex. för eluppvärmning av sommarstugor så att de kan användas året om, vilket ökar energiförbrukningen i stället för att minska den.

Folk har en positiv uppfattning om skatteavdrag, också om de inte själva har någon nytta av dem. Det nuvarande och det utvidgade hushållsavdraget gynnar höginkomsttagare. Låginkomsttagare kan, oberoende av hur de bor, inte utnyttja hushållsavdraget, då de inte har något att dra av från. Andra nackdelar med avdragen är att de är långt ifrån genomskinliga och förutsebara.

Kostnaderna för resor mellan bostaden och arbetsplatsen

Regeringen vill höja självriskandelen för avdragbara kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen från 500 till 600 euro. Det nuvarande skatteavdragssystemet stöder inte selsättningen i tillräcklig grad. Inte minst avdragets självriskandel är ett problem för dem som har korta resor och tidsbestämda uppdrag eller dem som söker sådana uppdrag. Med höjningen kommer många personers resekostnader att ligga under självriskandelen.

Nu när ökad arbetslöshet åter hotar borde arbetskraftens regionala rörlighet främjas genom en mindre självriskandel vid skatteavdraget för arbetsresekostnader. Det väsentliga för rörligheten är hur arbetsresekostnaderna ställer sig till inkomsterna. Inte minst i låglöneuppdrag och tidsbestämda uppdrag är det lätt hänt att kostnaderna skenar iväg.

För att det ska vara ekonomiskt förnuftigt och sporrande att ta emot arbete också utanför ens egen bostadsort behöver det nuvarande avdragssystemet ses över. Självriskandelen vid skatteavdrag för resekostnader bör helst minskas eller helt slopas.

Förslag

Vi föreslår

att lagförslag 3 och 4 godkänns enligt utskottets betänkande,

att lagförslag 1 och 2 godkänns med ändringar (Reservationens ändringsförslag) och

att två uttalanden godkänns (Reservationens förslag till uttalande).

*Reservationens ändringsförslag***1.****Lag om inkomstskatteskalen för 2009**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §
Vid beskattningen för 2009 fastställs den inkomstskatt för förvärvsinkomst som enligt inkomstskattelagen (1535/1992) skall betalas till

staten i enlighet med en progressiv inkomstskatteskala enligt följande:

Beskattningsbar förvärvsinkomst, euro	Skatt vid nedre grän- sen, euro	Skatt på den del av inkomsten som överskri- der den nedre gränsen, %
13 100 — 21 700	8	7,0
21 700 — 35 300	610	18,0
35 300 — 64 500	3 058	23,5
64 500 —	9 920	31,5

2 §
Som i FiUB)

2.**Lag****om ändring och temporär ändring av inkomstskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) 92 § 18 punkten och 101 § 4 mom.,
av dem 101 § 4 mom. sådant det lyder i lag 1141/2007,
ändras 69 § 1 mom. 4 punkten, 72 a § 2 och 3 mom., 92 § 1, 6, 8, 10, 12, 13, 15 och 19 punkten, 93 § 1 och 4 mom., 100 § 2 och 3 mom., 101 § 2 mom., 106 §, 116 c § 1 och 2 mom., 125 § samt 127 a § 1 och 2 mom.,
av dem 69 § 1 mom. 4 punkten sådan den lyder i lag 1065/2003, 72 a § 2 och 3 mom. i lag 1227/2005, 92 § 1 och 13 punkten samt 93 § 4 mom. i lag 1360/2002, 92 § 8 punkten i lag 1333/1995, 10 punkten i lag 1309/2002, 15 punkten i lag 1465/1994 och 19 punkten i lag 196/2001, 93 § 1 mom. och 116 c § 1 mom. i lag 1218/2006 och 2 mom. i nämnda lag 1065/2003, 100 § 2 och 3 mom. i lag

1141/2007, 101 § 2 mom. i lag 896/2001 och 3 mom. i nämnda lag 1141/2007, 106 § i lag 858/2005, 125 § i lag 1128/2005 och i nämnda lag 1218/2006, 127 a § 1 mom. i nämnda lag 1128/2005 och 2 mom. i lag 995/2000, samt

fogas till 69 §, sådan den lyder i lag 1086/2000 och 561/2004 samt i nämnda lag 1065/2003, ett nytt 5 mom., till 72 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom., till lagen en ny 72 b § och till lagen temporärt en ny 98 a § som följer:

69 §
(Som i FiUB)

72 §

Arbetsresa

Med arbetsresa avses en resa till arbetsstället också om:

(1 och 2 punkten som i RP)

3) arbetsstället befinner sig mer än 80 kilometer från den skattskyldiges bostad och *om inte något annat avtalas genom ett riksomfattande kollektivavtal eller*

(4 punkten som i RP)

72 a §

Tillfälligt arbete på ett särskilt arbetsställe

— — — — —
Som tillfälligt arbete på ett särskilt arbetsställe betraktas likväl arbete i högst tre år på samma arbetsställe, om det är fråga om arbete som pågår under en begränsad tid på ett arbetsobjekt på vilket utförs sådant arbete som till sin natur är tillfälligt arbete och som upphör på arbetsstället när arbetet är slutfört. För den tid som överskrider två år är ersättningarna för resekostnader skattefri inkomst endast när den skattskyldige på grund av en arbetsresa har övernattat i tillfällig inkvartering som är nödvändig till följd av det särskilda arbetsställets läge *eller* arbetet utförs på ett arbetsställe som befinner sig på mer än 80 kilometers avstånd från den skattskyldiges bostad och egentliga arbetsplats, *om inte något annat avtalas genom kollektivavtal.*

(3 mom. som i FiUB)

72 b och 92 §
(Som i FiUB)

93 §

Kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen

(1 mom. *utesl.*)

— — — — —
(4 mom. som i FiUB)

98 a, 100 och 101 §
(Som i FiUB)

106 §
(Som i LM 86/2008 rd)

116 c §
(Som i FiUB)

125 §

Arbetsinkomstavdrag

(1 mom. som i FiUB)

Avdraget utgör 7 procent av det belopp varmed de inkomster som avses i 1 mom. överstiger 2 500 euro. Avdraget är dock högst 700 euro. När den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst överstiger 26 000 euro, minskar avdraget med 1,35 procent av det belopp med vilket nettoförvärvsinkomsten överstiger 26 000 euro. Avdraget görs före andra avdrag från den inkomstskatt på förvärvsinkomster som ska betalas till staten.

127 a §
(Som i FiUB)

Ikraftträdande- och tillämpningsbestämmelsen
(Som i FiUB)

Reservationens förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen genom kompletterande stödåtgärder ser till att olika grupper av människor blir lika behandlade och att det görs lön-

samt och möjligt att genomföra energieffektivitetsfrämjande projekt oberoende av boendeform och inkomstnivå.

Riksdagen förutsätter att skattelättnadsmetoden omsätts i praktiken enligt förslaget från arbetsgruppen Komenusmies från början av 2009.

Helsingfors den 18 november 2008

Kari Rajamäki /sd
Reijo Kallio /sd
Lauri Kähkönen /sd

Heli Paasio /sd
Pia Viitanen /sd

RESERVATION 3

Motivering

Regeringens proposition (RP 112/2008 rd) innehåller ändringar i fyra skattelagar. Inkomstskattelättnaderna beräknas sänka inkomstskatteintaget med omkring 1,03 miljarder euro. Dessutom ska inkomstskatteskalen inflationsjusteras och det betyder 340 miljoner euro. Det går omkring 400 miljoner euro till olika slag av avdrag från den beskattningsbara inkomsten och 630 miljoner euro har lagts åt sidan för sänkning av marginalskatten. Regeringen vill rätta till missförhållandet med att en pensionsinkomsttagares skattegrad är beroende av om han eller hon får folkpension för ensamstående eller make. Kristdemokraterna har redan länge krävt detta och man har flera gånger röstat om det i riksdagen. Kristdemokratiska riksdagsgruppen anser att det är motiverat med en inflationsjustering och de planerade avdragen från inkomsten. Ett bättre alternativ än att sänka marginalskatten skulle däremot vara att en mycket större skattesänkning användes till förmån för barnfamiljerna. Det här är Kristdemokraternas förslag i deras egen skuggbudget från september 2008, men också den har ändrats i betydande grad på grund av det förändrade ekonomiska läget.

För att underlätta för låg- och medelinkomsttagarfamiljer med barn föreslår Kristdemokraterna ett nytt försörjaravdrag i sin skuggbudget. Det nya avdraget ska göras från förvärvsinkomsterna och tanken är att det ska lindra effekterna av flitfällan som ingen verkar ha något gott att säga om. Prislappen på det nya avdraget är 175 miljoner euro.

De som i sin beskattning bara får dra av grundavdraget vid kommunalbeskattningen diskrimineras klart i förhållande till övriga skattebetalare. Beroende på inkomstslag varierar skattesatsen på lika stora inkomster mellan noll och ca 20 procent. En pensionär betalar ett par procent i skatt t.ex. på årliga inkomster på 6 000 euro, en löntagare omkring sex, en närståendevårdare

dare kring 10 och en arbetslös 20 procent. Orättvisan kan korrigeras genom en betydande höjning av grundavdraget.

Närståendevårdare och familjevårdare beskattas alltså också de strängare än löntagarna. Orsaken är att de inte får göra det allmänna avdraget för inkomstens förvärvande. Det betyder rent praktiskt att närstående- och familjevårdare betalar 4—5 procentenheter mer skatt på sina små inkomster än löntagarna. Det är ett klart missförhållande i beskattningen. Men det går lätt att rätta till det. Kostnaden för samhället är ytterst liten, men en ändring i lagen skulle vara en signifikant handräckning till närståendevårdarna.

Propositionen skapar större klarhet i beskattningen av resekostnader och dagtraktamenten för tillfälligt arbete. Ett villkor för skattefritt dagtraktamente är att en tillfällig bostad befinner sig på minst 100 kilometers avstånd från det egentliga hemmet. Det betyder att t.ex. en utsänd arbetstagare som bor i Raumo och arbetar på varv i Åbo inte har rätt till skattefritt dagtraktamente ens om alla andra kriterier för dagtraktamente är uppfyllda. Avståndet 80 kilometer kan av många skäl ses som ett lämpligare kriterium än 100 som regeringen föreslår.

Det skulle inte heller skada att göra något åt lagen om hushållsavdrag. Det finns en del formella skäl för att den som bor i aktiebolagsform inte får göra hushållsavdrag för sådana arbeten som den som bor i egnahemshus får.

Förslag

Jag föreslår

att lagförslag 3 och 4 godkänns enligt utskottets betänkande och

att lagförslag 1 och 2 godkänns med ändringar (Reservationens ändringsförslag)

*Reservationens ändringsförslag***1.****Lag om inkomstskatteskalen för 2009**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §
Vid beskattningen för 2009 fastställs den inkomstskatt för förvärvsinkomst som enligt inkomstskattelagen (1535/1992) skall betalas till

staten i enlighet med en progressiv inkomstskatteskala enligt följande:

Beskattningsbar förvärvsinkomst, euro	Skatt vid nedre grän- sen, euro	Skatt på den del av inkomsten som överskri- der den nedre gränsen, %
13 100 — 21 700	8	8,5
21 700 — 35 300	738	19
35 300 — 64 500	3 322	23,5
64 500 —	10 184	31,5

2 §
(Som i FiUB)

2.**Lag****om ändring och temporär ändring av inkomstskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) 92 § 18 punkten och 101 § 4 mom.,
av dem 101 § 4 mom. sådant det lyder i lag 1141/2007,
ändras 69 § 1 mom. 4 punkten, 72 a § 2 och 3 mom., 92 § 1, 6, 8, 10, 12, 13, 15 och 19 punkten, 93 § 1 och 4 mom., i 95 § 1 mom. *det inledande stycket och momentets 1 punkt*, 100 § 2 och 3 mom., 101 § 2 mom., 106 §, 116 c § 1 och 2 mom., 125 § samt 127 a § 1 och 2 mom.,
av dem 69 § 1 mom. 4 punkten sådan den lyder i lag 1065/2003, 72 a § 2 och 3 mom. i lag 1227/2005, 92 § 1 och 13 punkten samt 93 § 4 mom. i lag 1360/2002, 92 § 8 punkten i lag 1333/1995, 10 punkten i lag 1309/2002, 15 punkten i lag 1465/1994 och 19 punkten i lag 196/2001, 93 § 1 mom. i lag 1218/2006, 95 § 1 mom. *1 punkten i nämnda lag 1065/2003* och 116 c § 1 mom. i *nämnda lag 1218/2006* och 2 mom. i *nämnda lag 1065/2003*, 100 § 2 och 3 mom. i lag 1141/2007, 101 § 2 mom. i

lag 896/2001 och 3 mom. i nämnda lag 1141/2007, 106 § i lag 858/2005, 125 § i lag 1128/2005 och i nämnda lag 1218/2006, 127 a § 1 mom. i nämnda lag 1128/2005 och 2 mom. i lag 995/2000, samt fogas till 69 §, sådan den lyder i lag 1086/2000 och 561/2004 samt i nämnda lag 1065/2003, ett nytt 5 mom., till 72 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom., till lagen en ny 72 b §, (utesl.) till lagen temporärt en ny 98 a § och till 105 a §, sådan den lyder i lag 1126/1996 och 716/2004 samt i nämnda lag 114/2007, en ny 3 och 4 mom. och till 127 c §, sådan den lyder i lag 995/2000 och 1115/2005, ett nytt 3 mom. som följer:

69 § (Som i FiUB)	lometers avstånd från den skattskyldiges bostad och egentliga arbetsplats. (3 mom. som i FiUB)
72 § <i>Arbetsresa</i>	— — — — — 72 b, 92 och 93 § (Som i FiUB)
— — — — — Med arbetsresa avses en resa till arbetsstället också om: (1 och 2 punkten som i FiUB) 3) arbetsstället befinner sig mer än 80 kilometer från den skattskyldiges bostad och (4 punkten som i FiUB)	95 § (Som i LM 107/2008 rd)
— — — — — 72 a § <i>Tillfälligt arbete på ett särskilt arbetsställe</i>	98 a § (Som i FiUB)
— — — — — Som tillfälligt arbete på ett särskilt arbetsställe betraktas likväl arbete i högst tre år på samma arbetsställe, om det är fråga om arbete som pågår under en begränsad tid på ett arbetsobjekt på vilket utförs sådant arbete som till sin natur är tillfälligt arbete och som upphör på arbetsstället när arbetet är slutfört. För den tid som överskrider två år är ersättningarna för resekostnader skattefri inkomst endast när den skattskyldige på grund av en arbetsresa har övernattnat i tillfällig inkvartering som är nödvändig till följd av det särskilda arbetsställets läge och arbetet utförs på ett arbetsställe som befinner sig på mer än 80 ki-	100 och 101 § (Som i FiUB)
	105 a § (Som i LM 95/2008 rd)
	106 § (Som i LM 86/2008 rd)
	116 c, 125 och 127 a § (Som i FiUB)
	127 c § (Som i LM 77/2008 rd)
	Ikraftträdande- och tillämpningsbestämmelsen (Som i FiUB)

Helsingfors den 18 november 2008

Bjarne Kallis /kd